

TEMA ZINK & GRISAR

Peter Hjort Jensen, smågrisuppfödare utanför Grenå på Jylland, har med hjälp av nya foderblandningar och restriktiv utfodring kunnat upphöra med bruket av medicinsk zink som är förbjudet i EU sedan den 1 juli 2022.

FOTO: GÖRAN BERGLUND

Produktionen ligger på 16,3 frånvanda smågrisar per kull. Smågrisdödligheten är totalt 13,7 procent.

Gamla kloka råd hjälper för att avvänja utan zink

GRENÅ, DANMARK

I juli blev det förbjudet inom EU att avvänja griskultingar med medicinsk zink. Efter en tuff start har den danske smågrisuppfödaren Peter Hjort Jensen fått det att fungera.

– Mycket av det vi gör nu är de saker som vi lärde oss i lantbrukskolan, säger han.

Trots att rådgivningen i flera år hade legat på smågrisuppfödarna om att förbereda sig i god tid inför EU-förbudet mot användning av medicinsk zink den 1 juli 2022 var det många som väntade in i det sista.

– Själv började jag i april men jag vet andra som hoppades på en ”mirakellösning” som aldrig kom. Nu handlar det om att hitta rätt med foder och management, säger Peter Hjort Jensen.

Det är snart 30 år sedan han köpte Nybro-

gård några kilometer väster om Grenå på Jylland, Danmark. Peters bror driver vidare föräldragården alldeles i närheten. Smågrisarna säljs till en annan närliggande gård som producerar så kallade UK-grisar för export till Storbritannien.

– Det innebär att vi måste ha lösgående suggor. Tillägget var högre tidigare men ligger sedan en tid på 30 öre, förklarar Peter Hjort Jensen.

Avvänjer ganska sent

För drygt tio år sedan satsade han på ett nytt stallbygge. Cirka hälften av de dräktiga suggorna finns i ett äldre stall som utrustats med transponderutfodring och totalt finns det plats för 630 suggor.

– Men i dagsläget har vi gått ned till cirka 600 suggor. Jag har heller aldrig velat pressa systemet alltför mycket. Vi avvänjer efter 28–30 dagar och det är ganska sent för att vara i Danmark, även om jag vet att ni i Sverige har längre digivning än så, säger han.

Jag var nervös när vi skulle sluta med zink och det gick dåligt i början.

Diarréer hos smågrisarna vid avvänjning från suggans mjölk har sedan 1980-talet hanterats med hjälp av zinkoxid i fodret. Den har varit ett bekvämt sätt att lösa problemet utan alltför stor användning av antibiotika.

EU-förbudet har att göra med de höga halterna av tungmetaller i jorden i de grisintensiva områdena och Peter Hjort Jensen har full förståelse för beslutet.

– Ja, ingen kan ifrågasätta argumentet. Risken är ju att vi annars inte kan bruka markerna i framtiden, säger han.

Produktionen på Nybrogård bygger helt på färdigfoder och Peter Hjort Jensen har lutat sig mot sin leverantör Hedegaard och dess tre varianter av smågrisfoder.

– Jag var nervös när vi skulle sluta med zink och det gick dåligt i början. Jag provade först att fortsätta med samma foder som tidigare och tillföra lite antibiotika. Men vi klarade inte kolibakterierna och tappade nog 10 procent av grisarna, säger Peter Hjort Jensen.